

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 164

JEUDI 6 MAI 1920

LE COURRIER DE L'OUEST
ÉDITION EN QUOC-NGŨ

AN HÀ NHƯ'T BÁO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LÝ: TRẦN-DẮC-NGHĨA

CHỦ BÚT: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM..... 5 \$ 00
SÁU THÁNG..... 3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ..... 0. 15

TRỌN NĂM..... 3\$00
SÁU THÁNG..... 2 00

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM..... 7\$00
SÁU THÁNG..... 4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua như't trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua như't trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đừng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc họ thiết là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHỈ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vào nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Giá mỗi ve 0\$30, mỗi lố 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THÁP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tâm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiết là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như: đau phong, tay chân phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thi dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tính huyền

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯNG BỔ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bi-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người

Sắc dục quá độ, như: đau chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cừ đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, dờn bà dương kinh không đúng, bạch đới xích-dải dờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận dờn ông dờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đến dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoản tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bệnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BO-VÊ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rú liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư

Bổn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiệm Phươg kia thế nó hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, dờn ông dờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thủy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiết là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hồ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiết tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền

Đau trong xương, tứ chi rú liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, như: đau phong, các thương thứ tích, cốt khí tìm la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiết là một thứ thuốc hay đề như:

Bất kỳ dờn ông dờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lực thơ cân, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như: đau lưng, nhức tay, mỏi chơn, đau trong xương, hay dục gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chân bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của Bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chẵn, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin bày đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân để hiệp Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ đề chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho đáng mạnh giới, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cùng là ông già bà cổ, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết TIỆM THUỐC PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hàng bảo vệ y sanh, tại làng CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rỗng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nới, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thức rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giới.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RỒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000

Hàng này của Langsa và Annam hàng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc một dề là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cũng gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rom hiệu Stella

Làm rỗng bằng mía.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

sadec

Có bán xemáy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sừaxe. Lành thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỷ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bằng tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu Michelin, giấy hàm-ét đủ cỡ đóng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng kỷ lưỡng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cần khái.

AN HÀ NHỰT BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Dốt nát khó trăm bề	6.— Ai từ
2.— Nói về thương mại	7.— Tiểu đàm
3.— Thế lực người dờn bà Annam	8.— Văn tế hát bội
4.— Quan ba Đờ-hữu-Vị	9.— Thời sự
5.— Tự do diễn đàn	10.— Lạc điệp qui căn

Dốt nát khó trăm bề

Làm người ở đời không học thức chịu tiếng dốt nát thì cũng tỷ như người quảng-mạnh có mắt mà không thấy đường, như người điếc có tai mà không nghe dặng, như người câm có miệng mà không nói dặng. Sách có chữ: “bất học vô thuật” nghĩa là người mà không có sự học thức thì chẳng có mưu-thuật gì cả. Người không có mưu-thuật thì bôn phận thế nào cho xứng dặng dặng...? Lại có câu rằng: “nhon bất học, bất tri lý” nghĩa là người chẳng có học thức tất nhiên chẳng thông nghĩa lý gì ráo. Đã chẳng thông nghĩa lý, thì làm sao cho hoàn toàn cái nghĩa vụ của mình cho dặng...?

Bôn phận mình đối với mình đã chẳng dặng xứng dặng, nghĩa vụ mình đối với mình đã chẳng dặng hoàn toàn, thế thì người dốt nát chẳng ra cái gì cả, lại dặng cho mọi người cười chế khinh-dề nữa.

Hề là chẳng tròn phận-sự, chẳng biết nghĩa-vụ, kẻ dốt nát chẳng khi nào cư xử sắp đặt việc trong nhà cho

dặng trên thuận dưới hòa trong êm ngoài ấm bao giờ...? cha con thì chẳng lành chẳng thảo, vợ chồng thì chẳng kính chẳng yêu, anh em thì chẳng hòa chẳng nhã, tôi tớ thì chẳng mến chẳng thương. Thật là gia-dinh lộn-xộn, ăn ở lằng-nhẩn đó....!

Thêm vào một đoạn chốt nơi bài “DỐT NÁT KHÓ TRĂM BỀ” vì ăn công sắp sái.

Xin đọc tới: Thật là gia-dinh lộn-xộn, ăn ở lằng-nhẩn đó...! (rồi đọc tiếp qua đoạn dưới đây...)

Chốn gia-dinh anh dốt đã không xong rồi, thì chốn xã hội, anh dốt có biết đâu là tình nhơn-loại, nghĩa đồng bào, thế thì anh dốt phải phụ tình nhơn loại trái nghĩa đồng-bào nữa. Càng xã hội, anh dốt đã chẳng ra gì, thì ở chốn quốc-gia, anh dốt có biết đâu là trung quân ái quốc, tả thế an bang, mà giúp ích cho nước nhà.

Xét lại: người dốt-nát đã chẳng ích gì cho mình, cho nhà, cho xã-hội, cho quốc gia, lại làm uổng cái công lao của tay Tạo-hóa đã khêu nắn ra hình người tại mặt tóc da phương phi cốt cách mà chẳng chịu học hành để mang

đang, thì phải cần học-vấn. Học cho có kiến-thức rộng-rãi, học cho có tư-tưởng cao-xa, phòng giúp ích cho nhơn quần xã-hội, chớ đừng bỏ luống ngày giờ sau đeo lấy chữ ngu-si đốt-nát vào mình thì nông sanh trong thế đó.

PHẠM-KỶ-XƯƠNG

Quan Phó Tham-Biện Vilmont

Ông Vilmont (Edouard-Charles-Alfred), Thừa-Biện-nhi-hạng, trước đã hành sự nơi Toà-nhứt-dinh Thượng-Tơ Nam-kỳ, nay đặc-lệnh lãnh chức Phó Tham-Biện-tinh Cantho thế cho ông Monnet (Georges-Léon Lucien) bỏ về lãnh chức Phó Tham-Biện-tinh Gia-Định.

An-Hà-Nhựt-Báo kính lời chào mừng quan Phó Tham-Biện Vilmont và chúc cho ngài cùng Bưu-quyển ngài được muôn đều hạnh-phước.

An-Hà-Nhựt-Báo

Nói về thương mại

Cách mấy tháng nay khắp cả Nam-kỳ đâu đâu đều nhứt tâm đoàn-thể tranh thương mại càng ngày càng sốt sắng, ấy là: thiên-tùng nhơn-nguyên, ứng-hộ thiên-nhi-luận hồ-nhơn. Dân Việt-Nam ta từ xưa chỉ trường-đều mở mắt tình giắt-mộng-lung, biết hình-nhĩ-giống, biết thương-máu-thịt, biết việc-lợi-quyển. Nhắc lại từ ngày Nhứt-báo (Huê-Kiến) khi thị-ta-trình-độ như-phương-đầu-trĩ, 1 gã Lý-Thiên-nhựt-mạ cá-chúng-tộc ta là mang-rì-mọi-rợ. Bực-trung-lưu-chỉ-hạ-lưu-hề-nhau-quyết-ra-tranh-thương, còn

bực-thượng-lưu-để-xem-thời-thế. Họ thấy vậy tưởng ta làm không nên việc, cả-muôn-ngàn-con-cháu-chêc-Lý-Thiên-khi-thị-ta-hoài, nhiều-chước-độc-kế-sâu-dùng-áp-chế-ta, quyết-phá-cuộc-thương-mãi-ta-cho-tàng-mạt, cho-hại-bực-cắt-đầu-đừng-uổi, nói-đến-đây-như-kim-châm-vào-dạ. Chư-ông-cự-phủ-bào-gia-thấy-vậy-khó-nổi-diểm-nhiên-toạ-thị, mới-hề-nhau-rũ-reo-hùa-hiệp-tranh-thương-rất-nên-kịch-liệt, chư-ông-bình-bút-các-tòa-báo-đều-lo-trù-hoạch-phương-châm-bảo-toàn-quyển-lợi. Hiện-kiếm-cuộc-dại-thương-của-đồng-bào-ta-như: lúa, gạo, mồi-xe-hơi-coi-mỏi-kết-quả, họ-thấy-vậy-tảng-dờm-kinh-tâm, những-chước-độc-kế-sâu-dã-bại-hoại-rồi. Bán-buôn-rất-ế, tình-ngộ-ấn-năng-làm-mà-như-vui-về-lời-ngon-tiếng-ngọt-mà-thù-tạt-với-ta, ấy-là-họ-dùng-cái-kế-cùng-nầy (phần-gian-kế) tam-thập-ngũ-kế (kế-áp-chót) dặng-gạt-ta-mà-thả-lợi. Thấy-vậy-mình-cười, họ-tưởng-ta-không-biết. Bớ-đồng-bào-ôi! Hãy-nhớ-lời-ngon-tiếng-ngọt-nầy, ta-bảy-cẩn-thận-để-phòng-hơn-khi-trước-dừng-lắm-cái-kế-cùng-nầy-của-họ-gạt-ta. Từ-nào-tới-giờ-họ-dùng-nhiều-gian-kế-làm-cho-ta-mang-thảm-đeo-sầu-hiểm-nguy-nhiều-nổi-ta-còn-chiêu-dặng. Vì-ta-dùng-dặng-mưu-hay-phá-dặng-kế-gian-của-họ. Mưu-hay-của-ta-là-khen-cho-đồng-bào-vinh-chữ-nhứt-tâm-quyết-chỉ-tranh-thương-không-thối-chi. Bấy-lâu-ta-mang-cái-ách-nặng-trên-vai, nay-ta-quyết-ném-quăng-cho-khoi, họ-dùng-cái-kế-cùng-nầy (phần-gian-kế) ta-bảy-cẩn-cái-răn, chẳng-cái-lưỡi, hãy-để-phòng-phá-cho-dặng-cái-kế-cùng-nầy-thì-họ-hết-phương-dụng-một-cái-kế-chót

quyết-nữa-là-tam-thập-lục (3.6-kế) đi-đào-vị-thượng-cho-họ-biết-ta-có-chỉ-dỡm-dương-tranh-thương-mà-trả-hận. Phá-dặng-cái-kế (phần-gian) dặng-rồi, bị-nhiên-xin-chỉ-luôn-ra-đây-1-cái-vấn-đề-phá-kế-chót-của-họ-cho-đồng-bào-thăm-xét. Từ-xưa-rày-những-tiểu-thương: hàng-xén, bánh-nước, bị-họ-phá-bur-hại-chẳng-biết-bao-nhiều-mà-kể, vì-thương-cuộc-công-ty-của-ta-chưa-có, phải-đến-tiệm-họ-mà-mua, họ-sáng-giật-ta-rồi, mới-mỗi-đều-bán-mắc-ta-bán-lỗ-đẹp-nhề-nên-tranh-không-lợ-họ. Xét-ký-lại-cuộc-dại-thương-ta-kết-quả-chỉ-nhớ-lúa, gạo-là-đồ-thở-sảng-của-ta-có-sảng. Còn-tiểu-thương-là-hàng-xén-ta-không-có-phải-mua-của-họ, thì-họ-còn-chỗ-dung-thâu, còn-thể-lực-mà-chống-cự-với-ta-hoài. Hãy-nhớ-tiểu-khi-ta-là-mọi-rợ, muốn-cuộc-thương-mãi-ta-mau-dặng-vẹn-toàn, cúi-xin-đồng-bào-nhứt-lâm-gỡ-bạc-lên-hình-vào-hàng «Nam-kỳ-thương-cuộc-công-ty» của-đồng-bào-ta-dương-lập. Thương-cuộc-công-ty-nầy-có-ích-chuơng-cho-việc-thương-mãi-của-ta. Công-ty-lập-xong-rồi-ta-buôn-bán-với-ta, thì-cuộc-thương-mãi-của-đồng-bào-ta-sẽ-dặng-thành-hành, tấn-phát.

Vinhlong: Trầu-thanh-Phong

Sách mới

Cuốn "KHUYẾN-SĨ-CA" của M. Lê-trung-Tou đặc-đủ-10-thiên-nói-về-Phận-con-trẻ-phải-cư-xử-cùng-người-trưởng-thương-và-bạn-tác. Nhà-có-con-nên-mua-cho-con-trẻ-đọc.

Sách-đặt-đổ-hay-và-hữu-ích-lắm-Có-trữ-bán-tại-NHÀ-IN-HẬU-ANG-CANTHO (IMPRIMERIE DE L'OU-ESTCANTHO)

Một-cuốn.....0\$25

Ai-mua-nhiều-sẽ-dặng-tin-giá-rẻ-hơn

Thế lực người đờn bà Annam

Đờn bà là phận-liều-hổ-nhược-chất, có-chống-phải-luy-tùng-chống, dặng-cay-phải-chịu, mặng-nóng-phải-theo, có-sang-cá-gì, có-vinh-van-tự-do-đi, mà-gọi-ràng: «Thế-lực». Ấy-đó-người-ta-không-nghe, đờn bà-bị-áp-chế-như-đờn bà-nước-Táo, hoặc-đờn bà-Annam-ta-hồi-dời-xưa, đờn bà-dời-bây-giờ-dư-quyển-hành, dư-giàu-sang, dư-thể-lực; hồi-vậy-có-câu-nói-mới-ràng: ông-nào-đó «Thờ-Bà» thì-ta-biểu-ngám-ràng-ông-đó-không-hơn-quyển-bà-dặng. Nếu-ông-không-hơn-được-bà, thì-bà-tự-nhiên-có «thể-lực»-vậy. Những-bà-dặng «thể-lực»-của-ông-rồi, thì-hành-động-nhứt-nhứt-đều-gì-cũng-tự-do-ngoại-pháp-luật-cá. Thế-nào-mà-gọi-ràng-tự-do-ngoại-pháp-luật? Một-là-đỗ-bác-tự-do, hai-là-lật-đổ-tự-do, ba-là-trang-diểm-tự-do. Ba-đều-ấy-là-đủ-cái «thể-lực»-của-mấy-bà-thời-khian-nói-trên-đó. Bởi-vậy, có-người-bình-phẩm-đờn bà-nói-ràng: Thiệt-lấy-làm-tội-nghiệp-cho-đờn bà-Annam-ta, nếu-mà-trừ-những-việc-ăn-việc-mặt, thì-không-còn-biết-dời-nhà-Dinh, nhà-Lê, nhà-Lý, nhà-Trần, là-vua-chúa-của-ai? xứ-Nam, xứ-Bắc, là-nước-nào? có-người-mảng-dời-chưa-biết-Trung-kỳ, Bắc-kỳ-ra-làm-sao-nữa. Có-khi-thấy-người-Bắc-kỳ-lại-nói-là-người-Trung-kỳ, còn-người-Nghệ-an, Hà-tĩnh-lại-nói-ràng-người-Bắc. Chẳng-biết-phần-Trung, Bắc-gì-hết-ai-cũng-gọi-thấy-Huê-hết-thấy-thương-thấy-nhiều-có-trang-suất-hình-dung-cũng-bằng-một-bà-Tiên-cô-nào-ở-trên-trời-mới-ba-phẩm-trần-vậy, mà-trong-lòng-vẫn-không-biết-gì-là-gì-hết. Tôi-nói-đây-thiệt-tôi-không-phải-có-lật-đổ-chỉ-những-người

đơn bà, mà hồng vạch lá tiềm sâu; vì tôi nghĩ rằng: Nhứt gia phụ nhơn cư kỳ hán, nhứt quốc phụ-nhơn diệc cư kỳ hán. (Nghĩa là: kẻ trong một nhà, thì phần nửa đơn bà, một nước thì cũng phần nửa đơn bà, phần nửa đơn ông.) Mà phần nửa đơn bà thì chỉ biết «đồ-báo, tất-dổ, tranz-suất» mà thôi, thì ấy là hại cho «nam giới» biết là đường nào! Đây tôi xin nói nhón về phần trang-suất như là sấm vàng, chuỗi-chai, bột-xoàn, bột thủy-tinh, bột hổ-phách, kẻ thì biết bao nhiêu là tiền bạc. Như một món vàng cứ mỗi năm mỗi tháng mỗi chuyển tàu nhập cảng, biết bao nhiêu là vàng, thế mà cũng tiêu hết thấy vậy. Kể từ lúa có giá, vàng rẻ tới bây giờ, thì các lò thợ-bạc một ngày chỉ tới không có lúa nào mà có một người thợ ngồi nghỉ yên được; thiệt là đặc biệt đường nào! Song xét cho thiệt kỹ, sấm vàng tuy không lời, mà cũng còn có ngày chế tất ra vật dụng được. Thiệu hạ một ngày thêm văn-minh cũng còn có thể đúc đồng vàng mà dùng, như bên nước Hoa-kỳ xài đồng tiền vàng ngày nay vậy. Còn trang-suất như bột cườm thạch, bột chai, bột thủy-tinh, bột xoàn thì không có lợi gì cho xã hội được nữa. Hiện nay như những cườm những bột ta đương trọng dụng đó, vì mà đem ra ngoại-dương mà bán lại cho những nước văn-minh, tưởng có ai mà đồ bạc trăm bạc ngàn ra mà mua chẳng?

Nói cho nó tệ quá thì lại thành ra tất đồ mấy bà đeo vàng nhiều; chớ ai mà nói đeo vàng đeo chuỗi nhiều, mà cao kiến thương-lưu, hay là đeo vàng đeo chuỗi nhiều, mà văn-minh lịch-sự bao giờ? Bớt quá là đồ trang-diêm cho thanh bai một chút ít chơi, chẳng khá nhiều quá đeo nặng mình mà thêm hại phần

vệ sanh, có người nói rằng: đeo đồ cho thiệt nhiều rồi đi không khoang-thai được, dờ tay không lên; mà hai cánh tay mỗi lần, đeo rồi có dờnào mà chặc rồi làm cho huyết chạy không được, rần lên như là một chứng bệnh-tê kia. Ấy đó, có phải đeo nhiều mà hại cho phần vệ-sanh không...?...!...Có người giàu có lớn nói rằng: mấy người đeo vàng là có vàng một số ít mới đeo; chớ có nhiều cả năm bảy chục cân, thì hơi nào mà đeo, đeo sao cho hết,

Xét ra thiệt cũng có lẽ vậy; phẩm vật gì kẻ có ít thì hay se-sua còn người có nhiều thì chán-mán hết muốn se-sua vậy.

Huỳnh-kim-Phong

Quan ba Đổ-hữu-Vị

Có tin rằng ngày 15 Avril nầy chiếc tàu Porthos ở tại Hải-khẩu Marseille chạy qua Cựe-dông có chở hải cốt của ông quan ba Đổ-hữu-Vị là một dũng Nam-việt anh hùng vì Đại-pháp, vì quê hương mà vong mạng tại chiến trường hồi tháng Juillet năm 1916. Lại nghe có lệnh tôn huyoth là ông quan năm Đổ-hữu-Chấn, cũng là một dũng Nam-Việt anh hùng, theo đưa linh-cữu đem về quê hương.

Chiếc tàu Porthos lối 10 hoặc 11 tháng Mai sẽ tới Saigon. Hễ tàu tới bữa trước thì qua bữa sau đúng 4 giờ chiều sẽ thiết cuộc an táng. Nhà nước muốn tỏ lòng yêu mến những kẻ vì nghĩa vong xu nên có định cho lục-quân Tây Nam giàn hầu mà đưa linh-cữu. Linh-cữu dưới tàu đem lên thì để vào 1 cái xe có phải cở tam sắc, rồi ở bên hảng Nhà-rồng đi

qua cầu xây dọc theo đường mé sông Belgique, lên đường Macmahon cho tới đường Legrand de Latiraye, rồi bắc đường ấy mà đi tiếp lộ Polygone cho tới nghĩa-địa ở về ranh Saigon Cholon, ngan trường đưa ngựa.

Khi hạ khoán quan thống đốc Nam-kỳ sẽ đọc một bài ai biệt, rồi quan Đổ-đốc Hirtzmann cũng thay mặt cho Lục-quân mà xưng tụng tài của quan ba Đổ-hữu-Vị nữa.

Ông quan ba Đổ-hữu-Vị vốn là thứ tử của quan Tổng-đốc Đổ-hữu-Phương, thường thọ tam đẳng Bắc-dầu bội-tinh. Ngài sanh tại Cholon năm 1884. Khi còn nhỏ ngài ở lòng tại trường Taberd ở Saigon, chừng được 8 tuổi mới sang qua Paris mà học. Ban đầu ngài học tại trường Janson-de-Sailly rồi sau mới qua trường Saint-Barbe. Qua năm 1906 ngài thi đậu mới nhập trường võ-bị Saint-Cyr. Học đủ 2 năm thi ra trường liền đóng lon quan một.

Tánh ngài nghĩa dũng nên không ưa yên tĩnh như người, bởi vậy ngài mới xin cầm đạo binh đầu đỏ, đóng niên hướng nam xứ Algérie tại Phi-châu. Ngài cầm binh 4 năm mới xảy cuộc thù phục xứ Maroc. Đạo binh của ngài vào chiếm thành Casablanca trước hết. Rồi đó ngài xin theo đạo binh Brulard mà thù phục thổ-nhơn. Ít ngày ngài nghỉ cầm lục quân chưa đủ trở tài được nên ngài vào đạo phi công. Ngài là một danh tướng nước Pháp ngồi máy bay mà bay cùng xứ Maroc trước hết.

Trong lúc thù phục xứ Maroc quan ba Đổ-hữu-Vị lãnh nhiều cái trách nhậm quan hệ, nhứt là lãnh đem tiền cho đạo binh bị vây hướng nam. Công cán ngài cao dày như vậy nên mới được thưởng nhiều thứ khước bài trong lúc ấy.

Ông Lyautev là lục-quân-đốc-lãnh chức Tổng-thống xứ Maroc, vẫn là người cố giao của quan Tổng-đốc Đổ-hữu-Phương thấy tài của quan ba Đổ-hữu-Vị thì thương mến đem ngai làm quan hộ giá. Song quan ba Đổ-hữu-Vị muốn tính xáo nghề phi-công nên ngài xin về Đại-Pháp. Về tới rồi ngài mới ngồi máy bay mà bay giáp vòng nước Pháp với quan hai Ménard.

Khi ông Albert Sarraut lãnh chức Tổng-thống Toàn-quyền Đông-dương ngài bèn xin Mẫu-quốc giao quan ba Đổ-hữu-Vị cho ngài, rồi ngài sai đi xem xét sông rạch trong Thuộc-địa dựng lập thế mà dùng máy bay trên mặt nước cho được. Quan ba Đổ-hữu-Vị nghiệm cứu rồi có làm một tờ bản rất quý báu.

Chừng ông Albert Sarraut về Mẫu-quốc, quan quyền Toàn quyền Van Vollenhoven bèn kêu quan ba Đổ-hữu-Vị mà giao chức hộ giá. Chẳng bao lâu kẻ Âu-châu chiến khởi. Ông Đổ-hữu-Vị chẳng màng quyền cao tước trọng, không muốn an hưởng thanh nhàn, xin quyết trở qua Đại-pháp dặng cầm binh xuất trận. Khi ngài tới Paris ngài xin ra liền mặt trận và tiếp đánh mấy trận tại miền Flandres là chỗ tướng soái Foch điều khiển. Ngài ngồi máy bay mà bay đi quần trái-phá. Trọn mấy tháng trường ngài bay trên nước Belgique luôn luôn. Giúp hướng Bắc rồi ngài đặc lệnh sai qua Alsace. Tới đêm hôm chiến nào cũng có ngài, người Annam duy có một mình ngài bay trong tỉnh Alsace và Lorraine mà thôi. Ngài ở đó 6 tháng ngài đặc lệnh bay Đức-quốc 6 lần mà lần nào cũng thành công hết thấy, bởi vậy ngài mới được lên chức quan ba và được thưởng ngũ-dăng Bắc-dầu bội-tinh và hiên công Khuê-bài.

Lúc ấy mới bày một thứ máy bay rất mạnh hiệu Gaudron có đặc sủng liên-thành Quan ba. Đỗ-hữu-Vị là người chủ tâm giúp ích cho Đại-pháp luôn luôn, nên xin bay thử cái máy mới bày đó. Ngài đương bay chừng 300 thước bề cao thỉnh linh cái máy lật làm cho ngài phải té. Máy lúc ấy có một cô đầm rất xinh đẹp ở kinh đô Paris ngồi xe hơi tình cờ đi tới đó liền lật dật chờ ngài đem về Paris. Ngài khỏi chết ấy là may; vì cái sọc của ngài đã lỏng và hăm răng dưới đã bể nát. Ngài bất tỉnh như sự hơn mấy ngày, ai cũng tưởng là chết, nhưng chẳng còn, mà nhờ có Lương-y Đại-Pháp cao tài nên cứu ngài khỏi hại rồi làm một cái hăm giả mà thế cho ngài. Ngài đương bình tron 3 tháng mới mạnh.

Khi ấy chánh phủ cho ngài trở về quê hương dâng an hưởng thanh nhàn. Ngài trả lời rằng: lúc này là lúc mỗi người đến phải nỗ lực nên ngài về không dặng. Ngài lại nói: «Tôi là Langsa mà tôi cũng là Annam nữa. Bởi vậy tôi phải lo làm việc bổn phận bằng 2 người khác.» Lời cứng cỏi thay! Mỗi người nên ghi vào trí.

Ngài đã mang tật rồi nên không thể ngồi máy bay nữa, ngài bèn xin trở lại Lạc-quân. Rồi thay! Ngài cảm bình hăm trận tại sông Somme; đương lúc thần đoạt làng Dampierre, nhằm tháng Juillet 1916, ngày bị bắn hơn 10 viên đạn mà từ đó. Đạo binh của ngài chiếm được làng Dampierre, rồi tạm táng ngài nơi đó.

Theo luật, hễ từ trận tại dân thì chôn tại đó. Song như ông Clémenteau làm Thừa-tướng lấy lòng như huệ mà cho phép đem hài cốt quan ba Đỗ-hữu-Vị về quê hương nên ngày nay chúng ta mới tiếp rước linh cửu của ngài đây.

Ông quan ba Đỗ-hữu-Vị là một người

lành cho chói rạng cho quê-hương Nam Việt. Há vậy mà ngài lại lấy máu điều mà vẽ câu pháp việt tương thân. Vậy bổn-báo xin khuyên bạn đồng bang khá lễ lạy cho đông mà nghinh tiếp linh cửu của ngài và đưa ngài đến chốn an nhàn, dặng tỏ dấu mến trọng đứng nghĩa sĩ anh hùng, đã đem thân mà trả nợ thế cho quê hương, cho chúng tộc.

Trích trong Công-luận-Báo

Nghĩ một kỳ

Tuần tới Jeudi 13 Mai 1920, nhằm ngày lễ Thăng-Thiên (Ascension). Bổn-Báo xin nghĩ một kỳ không xuất bản, qua kỳ Jeudi 20 Mai sẽ đăng tiếp.

Bổn-Báo cáo cáo

ĐẠI LỄ CHỢ HỒM

CANTHO

ĐINH BỬA 12 MAI 1920 NHÂM NGÀY
24 THÁNG 3 ANNAM

Có quan Nguyên-Soái Nam-kỳ
tọa vị chủ hội lễ ầy

CÁC CUỘC VUI TRONG KHI ẮN LỄ

SƠM MAI

Có các cuộc chơi thường lệ như trong lúc lễ Tết và lễ Chánh-chung. — Đấu-xảo các giống lúa có phát phần thưởng. — Đấu cuộc phi-long-thoàn ngoài sông cái và trong rạch Cánh-thơ.

CHIỀU

Đúng bốn giờ rưỡi, làm lễ kỷ niệm dựng bia các nghĩa sĩ từ bên Đại-pháp.

TÔI

Từ chạng vạng đến khuya, đại lễ chợ hôm nơi Huê viên Quan chủ tỉnh. Có hát annam, hát Caomên, hát bóng, huê-dâng trên bờ và dưới sông, đốt pháo bông, vãn vãn... Phải trả tiền rước khi vào vòng chợ hôm.

Khuya lại thi xổ số, giá mỗi số là 1\$. Những số trúng sẽ được lãnh vòng vàng, kiền bột, hàng lụa, thêu-thùa cùng các vật khác, kiểu Langea và kiểu annam. Những người trúng số mà vẫn mặt không đi lãnh dặng thì có các Quan Chủ quận gửi đồ đến cho.

Cantho, le 29 Avril 1920

Quan chánh Tham-biện chủ tỉnh

BOUDINEAU

Cáo bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị:

Tại nhà in Hậu-giang (Cánh-thơ) có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles)

Bổn hiệu mới mua nhiều clichés tốt

Vậy chư quý vị muốn cần dùng xin gửi thơ thì bổn hiệu sẽ gửi bình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà in Hậu-giang

Kính cáo

Tự do diên đàn

Bổn-báo mở mục tự do diên đàn ra đây là để cho chư Khán-quan ngôn-luận cùng nhau đấu phải đấu chẳng đã có người tự nhận kỳ lên thì Bổn-báo ấn hành, chứ Bổn-báo chẳng hề can dự đến chút nào cả

Laghi le 28 Avril 1920

Trọng kính thăm ông cho dặng [mạnh]

sau chúc cho quý quán ông dặng miêng trường

Dưới đây xin ông ra ơn mơn ấn hành bài quê kếp dưới vào chéo giấy đư quý báo thì tôi rất đội ơn ông muốn thu

THƠ KHÔNG NIỀM GỢI CHO HƯƠNG CHỨC HỘI-TÊ LÀNG THỚI-AN (OMON)

Văn tớ chẳng phải là tay lợi lạc mà dám vô lễ múa búa trước cửa Lỗ-Ban. Nhưng tai nghe mắt thấy rõ ràng vào dám nói sai. Nếu lấy theo ý tứ ngu xuẩn của tớ thiết tưởng mà chẳng làm xin các ngài công nhận.

Thường nghe rằng các tàu đi biển giá rủi gặp cơn nguy hiểm thì phần nhiều bạn tàu lo vớt các thơ từ. Vậy thơ từ là một mối quan hệ lắm đó.

Từ ngày nào đến giờ thì các thơ từ lại lại trạm Laghi thì tớ thấy người coi trạm sai cu-li đem phát tức thì cho dân bổn thôn, chứ còn tại làng Thới-An có tên cu-li Tò gọi là Bầy Tò lập tục lệ riêng là các thơ từ hoặc nhứt-trình của làng thì nó đem đến tức thì cho dân bổn thôn ngoại trừ tại xóm vàm như trên Cà-dâu, Cà-sơ, Cam-mi thì buộc chủ lãnh thơ đến tại nhà nó mà lãnh. (Đó là ông ghe da) Còn như muốn nó đi thì phải chèo tiên nước cho nó chở không xin. Chà chà 1 cái thơ 0\$10, 100 cái 10\$00 nó ở 1 năm biết là mấy trăm cái! Chời cha! tiền đó đi đâu hết, nếu nó sấm cái ông tre mà bỏ ắt 10 năm nó làm giàu!....!

Vậy mà có ông làng nào đủ tài trí đứng ra mà hủy cái luật lệ của nó cho dân bổn thôn nhờ. Hoặc là xét đủ bằng cứ như tớ nói, y vậy nên rằng dặng làm cho đoàn hậu tiến thì dân bổn thôn rất cảm ơn. Nghe rằng: nếu ai cưỡng ngăn thơ lại nó giam lâu ngày chờ không thấy thơ trả lời, xuống bới nó nói không có.

Đủ bằng cớ mà di thừa nó thì mất công. Lấy đấy mà suy nghĩ có đáng buồn cười chăng??? Thừa ra, thấy trước mắt, thì nhà việc có một cu-li.....

Vì sự ích lợi chung tôi xin kính đề nghị hàng ngũ các ngài soi xét. Vì như mặt trời soi còn chẳng cùng khắp thay

Trần-chí-Thành

Ecrivain du Maire de Vinh-xuân

Ai từ

Bài của ông Kinh-Lý Lê-công Thành đọc ngày 25 avril 1920 trước khi đi quan an táng linh nhạc gia của ông là ông Nguyễn-văn-Đỗ cựu hương chủ làng Thanh-Xuân (Cantho)

...

Trước linh-tòa có quan chủ quận quan Huyện lân khoa, đủ mặt hương-chức, và mấy bà, mấy cô, tôi xin phép đọc lời chúc, mà đưa linh nhạc phụ tôi là Nguyễn-tiên-Linh, ngày nay háu gát Linh xa, tán an mã lập.

Và linh nhạc phụ tôi, thuở sanh tiền, thiết là người đúng bực hiền lương, giàu lòng như đức.

Từ thuở ra làm làng, chịu chức nhỏ cho đến làm đứng ngôi cao; thì bằng lấy chữ ôn hòa mà đãi dân dã, ấy là việc làm làng.

Còn việc tế gia, từ thuở còn bán hàng cho đến được nên phú túc, thì bằng lấy câu cần kiệm mà dạy vợ bảo con, ở với rể, với dâu như ởm côi ngang trái, hòa với con với cháu đường giầy mực nê ngay, tôi tớ chẳng gặc gáy, quí quyền không bưng bợ, khuyah phò nhược trợ, tế cấp tri nguy, ấy dạ quãn thì không lòng lẫn sắc

Bởi vậy cho nên

Traí nên gia thất, gái có vợ có chồng

vườn ruộng sắm mình mông, của tiền dư chắt chừa, lúa thóc góp đầy kho, đầy vựa, cửa nhà xây mỗi đũa mỗi nơi, rẽ đẹp mắt với đời, trai nên danh với thế.

Song hãy còn lo một chút con trai út, bấy còn đang tuổi trẻ, hầu chiếm đoạt bản son học tập tại Saigon, đã gần kỳ ứng thí, ước linh nhạc hướng cao niên kỹ, thấy con thơ lãnh dạng Diplôme, cho cả nhà đều đặn danh thơm, vậy mới gọi bình sanh túc nguyện.

Lại nhớ thuở, nhọc tể, muốn dựng nên nghiệp cả, mua ruộng đất thơ giang thốn thiếu bạc mấy ngàn; cũng nhờ ơn giúp sức, bết lòng bình vựa rẽ vì như con, những ngờ phước còn hưởng trăm tuổi.

Nào hay đâu tuổi lớn, phúc nhuộm bình trăm kha, hết sức chạy thấy bà, khôn phương cầu thang thuốc,

Qua đến năm nay, ngày 23 tháng 2 Anam, mần số châu trời, hưởng thọ được 67 tuổi, làm cho vợ sầu, con thảm, rẽ nhớ, đau thương.

Hỡi ôi!!!

Cách nẻo để hương không trông trần thế, dao lăm con rể, sầu thảm khôn cùng, sầu là sầu, lúc Linh-nhạc còn sanh tiền, nhọc tể đến viếng thăm có việc chi cần, tin lòng thương nghĩ.

Thăm là thăm, đến nay Linh Nhạc qui trần rồi, để nhà hiu cửa hoang, có đến chi gác, ít kẻ loan bản, vào trướng ra màn khuất bình đầu bóng.

Ôi thôi!!!!

Tình-thâm nghĩa trọng nói ý khôn cùng. Nghĩa nặng tình nặng kẻ sao cho xiết....

Đến nay

Linh xa đã hân ra long-huyết. Tình rẽ con xin đọc chue văn, hương hải gần

an táng cao lăng, cầu hôn phách tiên điều để cảnh.

Hỡi ôi!!! thương thay
Hỡi ôi!!! liếc thay

Mac-văn-Trọng

Secrétaire des Travaux Publics

Phụng lục

Các ngài đọc báo

Choặng chân-chính sự tồn kém hàng ngày, Bốn Báo tỏ lời kính nhắc các ngài ai còn thiếu bạc mua An-Hà Nhựt-Báo, xin giùm gọi đóng. Bốn-Báo rất thâm cảm các ngài chẳng cùng.

Nều trẻ trong ít ngày đây Bốn-Báo xin các ngài cảm phiền; vì Bốn-Báo sẽ cạy nhà thơ hồi giùm số bạc đó cho Bốn-Báo.

AN-HÀ NHỰT-BÁO

kính cáo

Tiêu Đàm

THẦY NHỎ XÂY LÚA

Có anh thầy chữ nhỏ, mới tới xóm kia, ở mà dạy học, trong xóm có vợ chồng anh nọ cho một đứa con 10 tuổi tới học. Thấy ta có bụng to thấy chị nọ có sắc muốn ve vãn chơi. Chị ấy biết bụng thầy bảo ngọt nên tính gạ thầy một bữa cho bỏ ghét. Bữa nọ chồng đi khỏi, chị ta ở nhà phơi hơn mười giạ lúa tới lại biểu con qua thưa với thầy rằng: tía tôi đi khỏi má tôi mời thầy qua nói chuyện tư một chút.

Thầy nghe mừng quính, lật đặt tuổi qua. Đến nhà trâu nước xong rồi, hai đảng đương nói xa nói gần, lúc ấy đã hết canh một, kẻ chồng chị nọ về kén cửa. Thấy hết hồn, hỏi: anh về đó, chị tính sao cho tôi khỏi mang tiếng.—Đặng, thôi thầy xuống nhà dưới, chỗ cái cối xay lúa, tôi có đồ sàng lúa đó, thấy giã đồ xay lúa chừng ở nhà tôi vô bởi tôi nói với nó rồi thầy về thì vô sự. Thầy ta y như lời. Chị nọ mở cửa cho chồng vô.—Hỏi vậy ở nhà đã mướn ai xay lúa chưa?—Mướn đặng đâu! từ sớm mai tới chiều tôi đi cùng xóm mướn không đặng ai hết.—Vậy ai xay lúa ở dưới đó? Hồi chiều này ông thầy qua chơi tôi than mai hết gạo mà đi mướn người ta xay lúa không đặng. Thầy nói: thôi mướn không đặng ai xay, để thầy xay giùm.—Vậy mới phải là thầy nhỏ đa, vì có chữ bé là kiến nghĩa bất vi, vô đóng dã. Ở đời như Thầy mới phải là ông thầy, vậy mà nó xuống xút lúa đồ vô cối cho thường thường đặng thầy xay đặng để thầy đi xúc mà xốt xáy.—Chị nọ liền xuống, thấy mắc cỡ bèn nói thôi, chị hãy lên trên để tôi và xút và xay cùng đặng.—Đạ vâng lời thầy. Rồi hai vợ chồng đi ngủ.—Còn thầy ta không giám thôi mà về cứ xay hết cối này xay cối khác tới sáng mới hết lúa rồi nói: thôi tôi xay rồi tôi về đa.—cảm ơn thầy. Cách ít bữa sau, chị ta sai con qua kêu thầy mà lại dạo rằng bữa nay tía tôi đi khỏi 3, 4 bữa mới về, không phải như bữa hôm, nên má tôi biểu mời thầy qua chơi. Thành nhõ cũng qua thưa với thầy như lời mẹ nó dặn. Thầy nghe rồi nói: Thôi đi! Tao biết rồi bữa nay má mấy đã hết gạo nên sai mấy đến kêu tao chờ gì? Về nói với má mấy cho tao kiếu, xay lúa hôm này còn mệt lắm.

Vinh-hương Soạn

Văn tế Hát Bội

Hỡi ôi! Miếu cũ sương xâm
Chùa hư mưa tạt.

Mười tám ban võ nghệ, bởi vì đau cho
nên giơm giáo móc meo,

Chín chục trận binh thư, bởi vì đau
cho nên giáp hia rách nát.

Nhớ các vong linh xưa!

Chung nhau một cửa, anh em trên
thuận dưới hòa,

Cách mặt nửa giờ, ruột thịt người
hiển ra ác.

Trong phòng lui tới, dấn giò lê nghĩa
trình thưa;

Sân khấu lại qua, xi xô hồm hỏ xấm xát!

Bồi mây về mặt, nghĩa phu thê, chống
gọi vợ là cừ thù,

Đội máo mang râu, tình phụ tử oan
kêu cha mà khoát nát,

Thắng trận khao lao tướng sĩ, tiệc
dây dầy mà chẳng có no say,

Bại binh hồn tàu quân gia, chết linh
ngheo còn nguyên không thất bát,

Ôi!

Nhớ khi á làm Đào-ma qua núi, đưa
chống chiếu ngọn đèn xanh,

Nhớ khi người sấm Lão-tướng hỏi
kinh, dăng sớ trợn tròng mắt bạc.

Tiểu là tiểu, lão thấy rùa lập trận, tay
xách cái hồ lô,

Thương chính thương thắng Chúa
động hạ-sơn, cầu cột xâu lục lạc,

Nhớ lúc nọ khoát màng làm công-chúa
cổ đeo nhông nhánh sợi chiêng,

Tướng những cơn thăng trưởng già
quân-sư, tay nắm sò sè cây quạt.

Được ruột mấy hồi trung liệt, riêng
than rằng: Bà-thứ lạc bà phang!

Phơi gan một đống anh hùng, lưng
lầy nói thằng phiến nan tàu thoát!

Nào những thuở tiến hô hậu ủng, ngó

giường ngả lại có nệm thêu,
Nào những khi trên khựa dưới chằm
nằm sập cau lại không chiếu lát,

Công phò Chúa ghe phen xuất trận làm
thương cầu động thuốc tiên,

Ở với Bão gấu vô tận tình, khờ cò xài
ròng nước mắt,

Lắm lúc hội quăn-liều, dài yển, miệng
hằng khoe chá phụng với khô lân,

Nhiều khi lễ phạn chích ngói mẫm, bụng
quen nếm tương tàu và cơm lạc.

Xưa đi ra che bốn cây làng,

Nay nằm xuống bó ba tấc vạt.

Nghe tiếng khóc: Phu quân ôi! thêm
áo nảo, bởi vì ai chống vợ tri tri,

Nghe tiếng than: Phụ mẫu ôi! lại bồi
hối, bởi vì ai mẹ cha trát trát,

Qui vô thường khuấy khuấy rất ghe

Đồ Tào hóa rước đưa cháo chát;

Thảo lão sư cùng bạc cắc, có linh xin
chứng tất thành,

Sơ sai nem với chả dò, không phải
cúng mà nói gạt.

Có linh xin hưởng.

C. M. G.

Thời-sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 15 10 0

Đồng-Dương..... 15 100

Giá lúa

Mỗi tạ 100kilos chở đến Chợ-lớn và
trả bao lại. Từ? 7\$80 tới 8? 35? tùy theo
thứ lúa

NAM-VIAN

MÁY BAY BỊ HẠ TẠI BATTAMBANG

Hôm tháng trước đây có một oái Phi

Thoàn của Ông Hoàng nước Xiêm (Siam)
bay từ Bangkok qua vừa tới Battam-
bang, bị hư máy nên rơi xuống, ông
hoàng bị binh nã, song rất may là
không hại đến tánh mạng của ngài, còn
cái máy bay bị hư nhiều. Đêm Ông Hoàng
đến nằm nhà thương Saigon dưỡng bệnh,
và cái máy bay thì cũng chờ tàu về Saigon
đăng sửa lại.

HỒNG-HOA XUẤT THỂ

Hôm ngày 24 Avril 1920 tại chùa ông
của Khách-Trú (Quảng Đông) tại châu-
thành Nam Vian) có mọc lên một cái
bông, tự nhiên ở dưới đất nứt lên rồi
nở ra màu đỏ. Thiên hạ đồn, nào là
Anam, Gao-mên, Khách-Trú, đi coi
nước nướp xe cộ rần rần, ngày như đêm
thiên hạ chen chúc đã không lọt. Rõ rồi thì
cái bông này cũng có người thấy một
hai khi mọc trong rừng. Ấy vậy việc
cũng không lạ chi cho lắm mà thiên hạ
đồn đi coi như hội lại có nhiều bà già
mua nhan đến đến chỗ ấy mà cúng và
lạy cái bông ấy. Nghĩ mà tức cười, làm
mấy bữa đó xe kiến, xe kéo, no nê
chạy không kịp.

Tháo hồ! Di-doan chi cả, hà thời
phương diệt.

Phan-thế-Hùng

Lạc điệp qui căn

(Tiếp theo)

Nói về Bạch-Mai nghe Thiểm Bja thuật
rõ cái việc của Anh-Tuấn, bèn ngán ngơ,
nước mắt rưng rưng, ngồi dựa vách
làm thỉnh thoảng như nghẹn, miệng nói
chẳng ra lời. Thiểm Bja thấy vậy cũng
thương bèn tiếp nối rằng: hai ôi...! qua
mà đề công việc bất thành như ngày
nay làm vậy; trước qua cũng chẳng lời
vô tiếng ra mà làm gì cho lỡ-đỡ phận

em. Nói đến đây Bạch-Mai càng động
lòng đôi giọt xuống như mưa, khóc và
nói: tôi cũng tưởng thân liễu bỏ-đưa
đặng cội tông, trước là tôi đặng ấm thân
sau cha già cũng yên phận. Từ ngày
chẳng biết tôi, nói cho phải, thương yêu
tình gắn bó, phụ rầy nữa tiếng cũng là
không, bởi vậy chữ ái ân càng mẫn,
còn kim thạch hèn hồ. Chẳng thương nói
với tôi dẫu thế nào chàng cũng chẳng
quên tôi. Xin hỏi thiểm: vậy chờ từ
ngày cuộc đổ bể ra đến nay, chàng có
đến đây mà nói đều chi cùng thiểm hay
là có nhắc-nhớ chi đến tôi không?—

Phải có, ai thêm nói, cái này tin nhân văn
bất, làm cho qua đây cũng nghĩ câu ha
đà phụ rầy tình em rồi chờ chẳng không!
Bạch-Mai nghe càng buồn thêm nữa, bèn
đứng giậy từ giả Thiểm Bja ra về. Đêm
ấy Bạch-Mai thao thức thổn thức than dài
hơn tơ-nguyệt gian căn duyn khéo lằng
lời mối chi. Thà là đừng cho gặp, gặp
chi rồi lại khiến xa lìa, thiếp trách cái
người hèn cùng nhau một gổichung đầu
trăm năm chẳng đổi, người là trượng
phu quân tử, thiếp hỏi sao lời nói chẳng
chịu nhin, nói đến đây Bạch-Mai nhớ
tới việc mang-mến trong mình lại sáu
nào lo-sợ nhiều bề, nên lụy ngọc chàng
hòa bèn than rằng: chàng ôi. Idầu chẳng
thương cũng nghĩ chút tình, nỡ để cho
thiếp thai nghén như vậy khác nào
thuyền khẳm ra khơi biết đâu nường
đưa, phần nha thì nghèo, cha thì bị
chẳng may có bề nào biết nhờ cậy ai khi
nắng khi mưa...! Cuộc sáu thân của
Bạch-Mai nói không xiết, có lúc lằng
cánh cũng chưa an giấc, có khi đêm
lặng mà bầy còn ngồi. Thiệt là:

Một mình nường ngọn đèn khuya,
Áo đầm giọt tủi, tóc chia mái sầu,

Phận dẫu, dẫu vậy cũng dẫu

Xót lòng đeo-dặng bấy lâu một lời

Công-trình kẻ biết mấy mươi...?
Vị ai không-khút cho mình dờ-dang!

Thế hằng vì buổi gian truân hay gặp
đều khốn-dấu, nên người ta dặt chữ tại
đầu cùng chữ nạn thật là phải lắm. Ngày
kia người cha của Bạch-Mai là Nguyễn-
phời-Quai thì h linh phát thêm chữ g
bình kinh-phong, phần đầu lâu môn sức,
nên lúc làm kinh chịu không nổi phải
tác hơi luôn. Bạch-Mai than khóc chẳng
cùng, niềm phụ tử từ đây cách biệt. Xóm
giếng hay tin anh Thới-Quai thất, ai nấy
tự đến thấy cơ-cuộc nghèo khổ như
vậy, kẻ cho món này, người giúp món
kia, nên bề tổng cộng cũng an một thuở.

Đây nói về vợ chồng ông cả Huyện-dinh
Thoại cũng một lòng quyết tâm cho Anh-
Tuấn phai lạc tình xưa, nên định ngày
nginh-hôn rất gấp cho con. (chuyện
nginh-hôn già-thú là lẽ thương ai cũng
rõ, chẳng cần thuật ra đây chỉ cho choán
giấy; và lại chẳng có dấu chỉ lạ trong
cuộc nginh-hôn này). Anh-Tuấn tuy bề
ngoài thì nói nói cười cười cùng tân
thê, song lúc nào vẫn về cũng tư tưởng
không quên Bạch-Mai đứng. Một đêm
kia, trăng dọi mờ mờ, trời thì nóng nực
trông trở canh ba mà Anh-Tuấn ngủ
chưa được, trong lòng bức-bội khó
chịu mới ra ngoài sân hóng mát một hồi
xây nghe tiếng người nói chuyện râm
rỉ nơi chái nhà dưới. Anh-Tuấn lấy làm
lạ, lúc canh khuya sao lại còn có tiếng
người chuyện vãn cả? Anh-Tuấn bèn đi,
nhẹ nhẹ xuống chỗ đó coi thử ai cho
hàng. Đi vừa tới nơi nghe tiếng người
đồn bà hỏi rằng: vậy, rồi sao nữa...?
Người đồn ông nói. Thiet tình ông bà
giận lắm cái đó cũng tội nghiệp cho
Thiểm-Bia, cậu hai ở nhà biểu Thiểm, chớ
thiểm có ăn lộc-thực gì! người đồn bà
bối nữa ở, còn con Bạch-Mai nghe nói nó

ấu-cùng cậu hai đã có ghen có không?
Sao lại không...? để tao nói hết cho mà
nghe: cậu-hai mình làm cái này mới là
thấu trời da, cậu đã làm tác tệ vậy, rồi
bỏ người ta, đi cưới vợ khác, con Bạch-
Mai lúc này cũng gần sanh đẻ, phần lại
ông già nó mới thất đây. Nghĩ mà thương
hại cho nó hết sức, vì bởi nghe tiếng
quyển tiếng kèn nên racó đổi không biết
sau nữa cậu hai ó như đứa con đó không
hả? —Người ta bỏ mà nhìn cái gì...?

(Sau sẽ tiếp theo)

P. K. X.

Vạn linh tế

Phnom-Penh, le 16 Avril 12.

A Monsieur Trăn-dắc-Nghĩa

Kính lời cùng ông đăng rõ: tôi có thấy
hiệu thuốc Vạn-linh-tế của ông, rất hay,
thì tôi mua về uống thử, thì thần hiệu
y như lời của ông đã nói chẳng sai.

Vậy sau này xin ông gởi cách con
tre remboursement cho tôi 5, \$00 thử
thuốc Vạn-linh-tế sau này xin ông coi
theo đây mà để báo, thì tôi sẽ đăng
thuốc.

Kính thăm ông mạnh giỏi, và cần
cho ông buôn bán cho mau tấn phát.

Monsieur Trăn-Bính

Secrétaire à la C^e de Messageries

Fluviales à Phnom-Penh

! Coi Trước Kèo Lắm ??

QUI-VI:

Tại tiệm tôi đây, bán vật chi, đều có
định giá sẵn. Nếu ai muốn khỏi làm sự
thách-thử vô độ của chệch, thì trước
đến tiệm tôi coi giá các món; nếu món
nào của tôi bán rẻ hơn, hoặc bằng giá
với chệch thì dùm mua tiệm tôi, rất trọng
ơn.

Mà nhứt là các món rượu Tây
thì tiệm tôi bán rẻ lắm!!

Tôi cũng có cho mượn phòng ngủ
Nhưng mà, mấy ông Chủ-Bút Nhứt-

trình, dẫu nghĩ bao lâu, cũng không
tính tiền.

Còn từ sớm mai, chỉ 6 giờ tối, đồng-
bang ghé nghĩ-ngơi, tôi cũng không
tính tiền.

Thoán như ai nghèo nàn, không tiền mà
trả tiền phòng tôi cũng không đòi.

Đồng-bào ôi!

Người Annam, thương Annam;
Lấp sông, phá núi, dẫu làm như chơi!

Lê-Mai, Quận-lý
Nam-Bắc-Ai
à Trà Ôn

Tuống

Kim Thạch kỳ-Duyên

Ba thứ tuồng "KIM-THẠCH KỲ-DUYÊN"
của ông Bùi-quang-Nghĩa kêu là Thú-
khoa Nghĩa thuở trước dặt rồi dẫu đến
ngày nay, tưởng khi nhiều người cũng
từng mắng danh ba thứ tuồng này

Thật là: má sử kinh luân, vào chương
cảm tử, mỗi câu đối đáp rất hay, mấy
tiếng khó đều có giải nghĩa rành rẽ;
lại trượng dủ gương trung-thần nghĩa-
sĩ, nhỉnh-phụ gian-phu đáng cho người
ở đời soi lấy mà sửa mình.

Bốn củ mới in lại chẳng sai sót
chút nào, có trữ bán tại NHÀ-IN HẬU-
GIANG CÁNTHƠ. Nhà biết đọc nên mua
một cuốn để tiêu hươg trong cơn
rối rãnh rất hữu ích.

Giá 1 cuốn (118 trang đủ 3 bản) 0\$80

10 " 7 50

100 " 65 00

Tiền gởi: mỗi 1 một cuốn là.... 0 15

Xin viết thư cho M. Trăn-dắc-Nghĩa
Chủ sự Nhà-in Hậu-Giang Cánhơ mà
thương ngh!

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lân của Trăn-văn-
Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang
Cánhơ. Vậy xin đồng bang liêu vài cái
tiền lảng phí mua đọc giúp vui giấy lác,
giải muộn thoản cũng được vài canh.
Trước là coi cho tiêu khiên ngày giờ sau
thấy đều tệ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn
1 cuốn giá..... 0\$20
50 cuốn giá..... 6 50
100 cuốn giá..... 12

Quảng-tài-Thanh

Tiệm Đông ghe và sửa ghe
Ở bên kia sông gần cột giây thép

và CÁNTHƠ

PHÙNG-CHIỀU — CHỦ TIỆM

Kính cùng quý vị dựng tường, nay
tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe
có sẵn và bề tiện sửa và kéo ghe
Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây
cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn
các nơi.

Chủ tiệm này biết lẽ nghi của người
Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng
luôn luôn chủ tiệm này khi trước có
làm chủ sự việc của hiệu là Quảng-tai-
Lại, thì ai ai cũng biết rằng người ấy
biết chiều hiền đại sĩ bậc nào

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua
cây cùng đóng hay là sửa ghe đến tiệm
Quảng-tai-Thanh thì rõ.—Cái xin quý
quý- thầy thương.

Nay kính cáo.

Nên coi cho biết

Truyện «Hồn Tơ-nguyệt» của M. Trăn-
văn-Hương có bán tại nhà in Hậu-giang
Cánhơ.

Tích dặt dễ rất hay và ngộ.

Vậy chứ vị nên mua 1 cuốn để xem
giải muộn trong cơn rối rãnh.

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

10 " 0,80

100 " 6,50

Tiền gởi phụ thêm mỗi cuốn 0,10

Bán

Có bán một con ngựa kim bắc
thảo lai.

Ai muốn mua xin đo nơi
M. Pierrat Payeur à cantho

DỒNG HỒ HIỆU "LIP"

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu
"LIP"

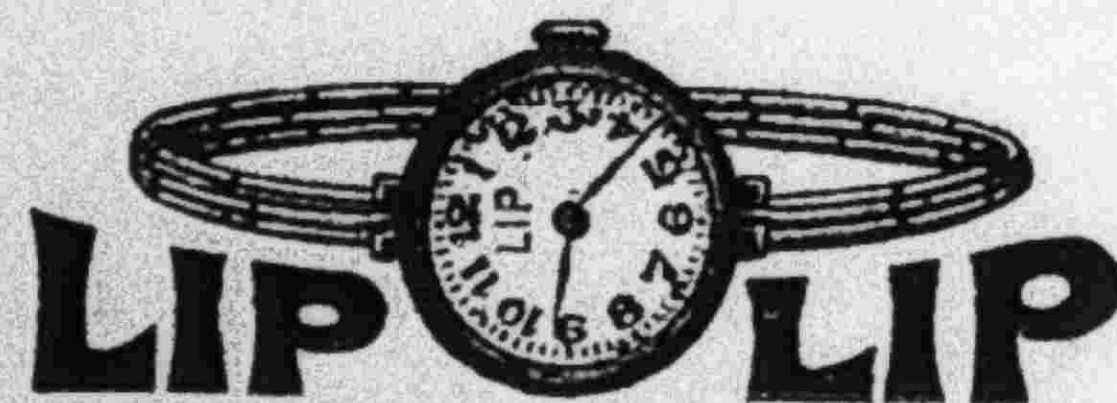
**CHRONOMÈTRE
LIP LIP**

LA MARQUE FRANÇAISE
Montres de Précision
EN VENTE CHEZ LES BONs HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay
là hỏi thăm những người đã
có sẵn đồng hồ hiệu **LIP** thì
biết.

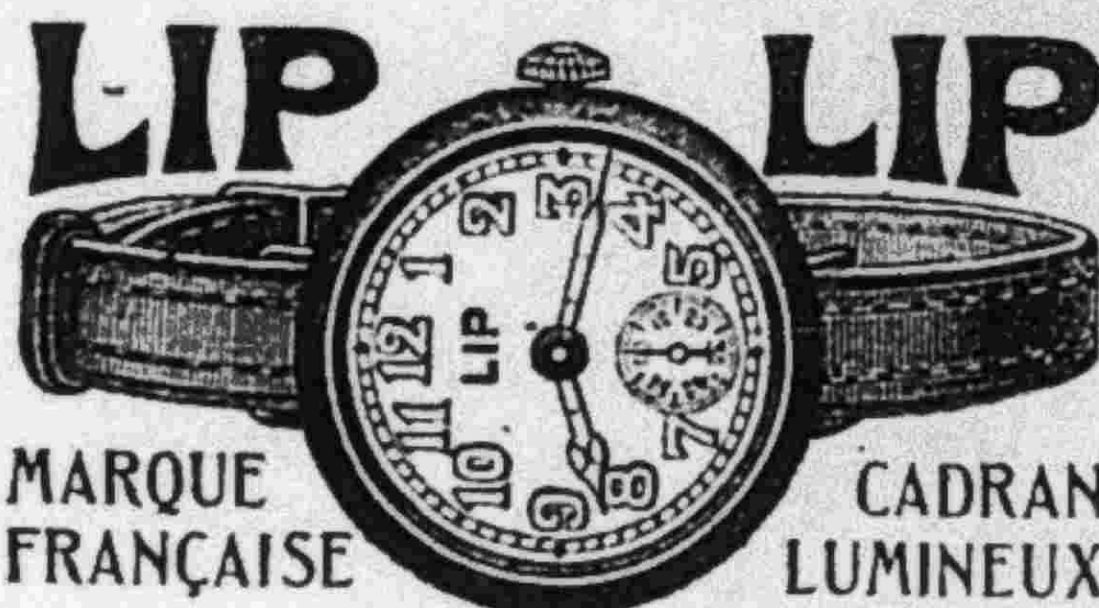
MONTRE-BRACELET EXTENSIBLE POUR DAMES.
Platine, Or, Argent, Plaque or.
EN VENTE CHEZ LES BONs HORLOGERS.
Exiger la marque LIP sur le cadran.

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy
đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn
tiền sửa mãi như các đồng hồ
khác

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá
nó rẻ lắm.

MARQUE
FRANÇAISE CADRAN
LUMINEUX
En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

CÓ TRÙ BAN TẠI:

Hàng "LES GALERIES DE
L'OUEST" là Hàng HẬU-GIANG
DƯƠNG-HÀNG Saigon, Mỹ
tho, Cantho và Trà Vinh

Trường Vô văn

cantho

Day học trò thi lấy bằng cấp Sơ-học

Học và ăn ngủ tại trường
12\$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7\$

Học ngoài.....4\$

Bữa 1 tháng chạp Annam bài
trường

Bữa 1 tháng giêng Annam
tự tự trường

Hội mua bán lúa

Nam lợi-mỹ TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi triệu)

Hội mua bán chắc chắn, cần lương
thật thà, vì nào ở xa muốn bán xin gửi
lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giấy thép định
giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Chiêu

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1
Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre
1919 tính số mỗi 100\$00 thì lờiặng 52\$
còn tài sản tính hồi hết thấy giá đáng
50\$00 để tính nhập vào số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn
là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn
tùy thích. Định đến ngày 1. Decembre
1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn
hội đều chỉ xin gửi thư cho Monsieur
Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương-xã-Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt
ròng bằng nước mía, uống đã ngon mà
giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ:
Như vị nào muốn lãnh về bán đặng kiếm
tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu
mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán
đặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu.
Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán
chẳng đặng, thì gửi trả lại cho Bồn hiệu
cũng đặng vậy, miễn là về còn tốt thì
thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho

Kính Gáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sáng lòng
muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại
hấp mười Mỹtho sở thứ nhất được
46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì
được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là
kinh Tống-dốc Lộc, kinh này sáng mới
vết lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước
nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như
muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã
sông Vài-co cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt
lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá
chi nữa hết; lại sáng trong đất có mười
ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sở đất
khác kể cận với hai sở ruộng nói trên
đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu
Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và
có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán
Hai sở ruộng của quan giám đốc
Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới
15 ngàn gía.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gửi
thư cho quan Giám đốc Quesnel tại
Saigon, hay là gửi cho sở Nhứt trình An-
hà tại Cán-thơ mà thương nghị và đến
xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HỌA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON ĐAU

ở đường Turc, số 6

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay: tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mủ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo mộc theo lá nhãn hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô hổ, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biền liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quân,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mẫu-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-hành dặng cửa hàng rộng mở
Máy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lãnh in chi thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
(thiệp-tan.

Toa, số, bộ, làm càng kỹ lưỡng,
Chắc lại hẳn chẳng nhượng của người
Nói chi sách đóng thì thời!
Lưng da, lưng bố, dễ dãi ít hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sứ ký Đại nam.
Tuần tra Pháp lệ, dạy khăm,
Cách thi hành án, thiết làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng đầy đủ hạng
Thiếu chi dầu giấy láng, mực ngời;
Chuồn trao, nào phải những lời.
Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông
Tuy vật liệu, nay không dễ dãi,
Bồn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.

An-Hà An-Quân Bđ Saintenoy Cánh-thơ,
Đến kính.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai có trông mĩa nhiều xin chờ đến lò rượu RHUM STELLA tại làng Phú-Thứ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua dặng tiền lắm.

Còn ai chưa trông mĩa cũng nên trông cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mĩa mà làm rượu.

Cáo bạch

Có bán cẳng viết "PORTE-PLUMES À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiết cao "PLUMES EN OR CONTRÔLE"

14k không sét không mòn.

Có khẩu (AGRAF) một đầu thibút viết, còn đầu kia thì viết chì

(PORTEMINE); có phụ thêm 1

hộp nhỏ đựng năm cọng chì dễ thay. Cây viết này nếu gìn giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết này giống theo cẳng viết năm cết, một đồng của khách

Mua về, nếu xài không dặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại Bốn hiệu sẽ trả tiền lại đủ.

Giá một cây là (có hộp, có comptegoutie) 4\$50

Mua nguyên lò về bán lại càng tỉnh giá nhẹ hơn nhiều.

Cùng có trữ bán mực stylographique bleue black

thứ tốt giá một ve

Trữ bán tại nhà in An-Hà CANTHO

PIERRE PHAN VAN VAN

DIT VANG

Géomètre civil

Longxuyen— Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh dạt điển thổ,

Phân giải hạng,

Tương phân thổ sảng,

Công chuyên làm kỹ

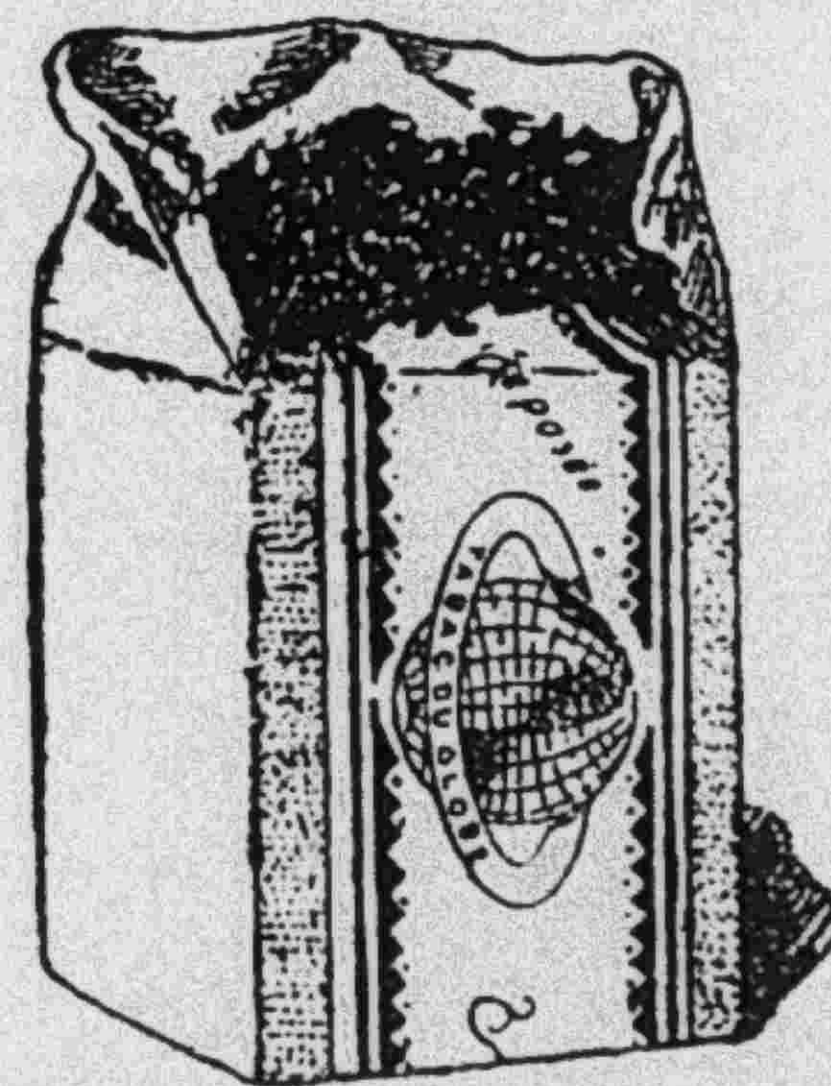
càng và tin giá nhẹ

Diễn chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuộc gói hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

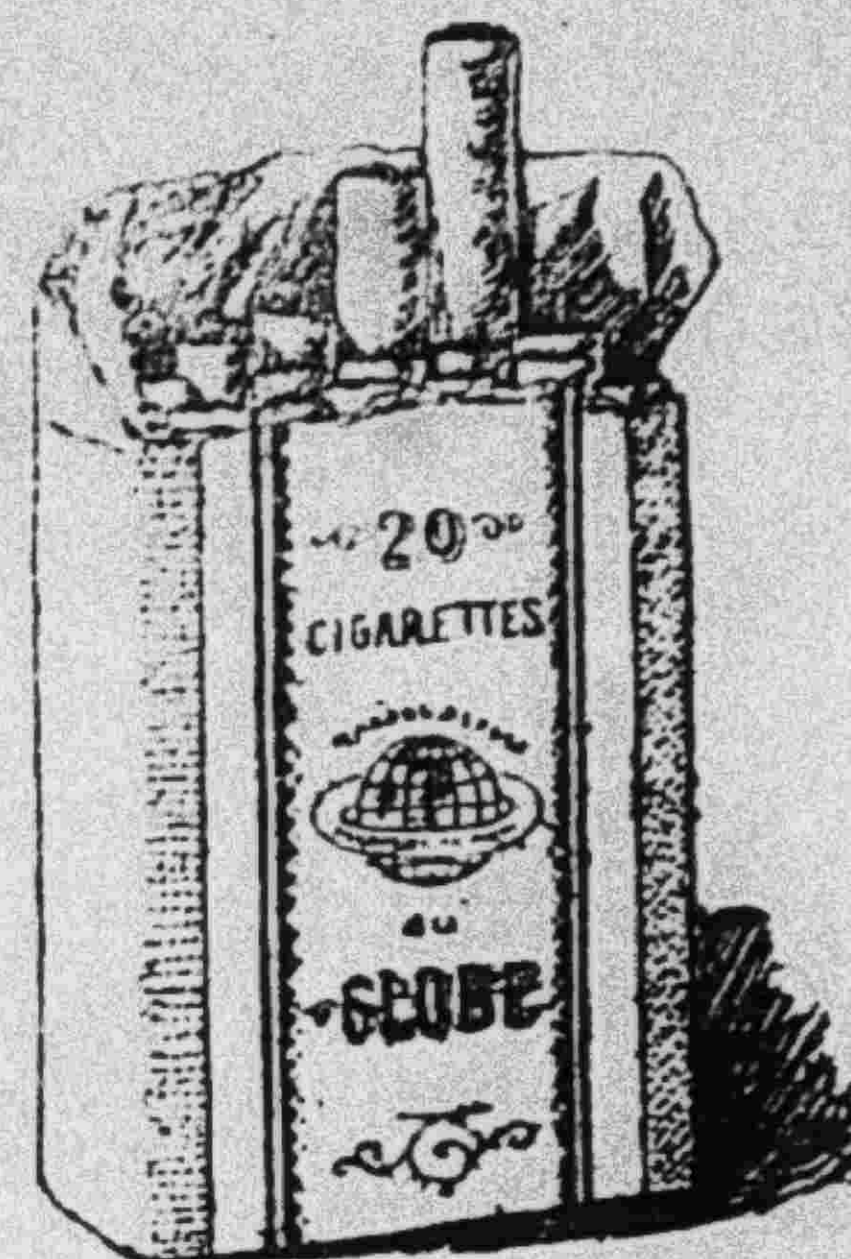

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gà-lốp là dưng, khói thơm bứt không khô cổ

Một mình hãng Denis-Freres có trữ bán sĩ mà thôi.

Thuộc hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Hút đã ngon, dễ dành lâu được không mồi, không mồi.
Tại Hãng DENIS-FRERES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CÁNTHƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo trắng, bán, lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu chư vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Déc-rtiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu dặng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, có bản sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chữ có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiểu viết thi. lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VAN-MẾN mới dưng.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gởi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ mà mua.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẪNTHAY CON MẮT

Chủ nhân **TRIEU CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—Cholon

Một tiệm mới ở tại đường Galliéni, số 3—Saigon

Ngang nhà giấy xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ-Mới

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chứ quý vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thứ giả nòng vào thêm hại

Bổn Dược hàng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giùm giá của tiệm tôi, chứ quý vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sáng lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thần chủ phải chịu

SHANGHAI BỒ HUYẾT YẾN SƠ VỆ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo dõi Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quý lạ trong việc tráng dương nếu bệnh các chứng thuốc Thận rất nên đề đặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sinh chứng chiêm bao đi-tích, nếu dễ lâu ngày đường Ngạc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khí (đau giá) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạng môn ấm nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không đặng, giao cấu không bền, mộng-mị đi-tích cũng là dấu hiệu nơi từ cương, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và ấm thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ tậ hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thọ, nhiệt sanh chứng lâu trẻ, ngũ lâm, mới thì dài gât, lâu thì bất hoải đờn điều, hay là bởi đau sang độc mà nóng nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phát ti-vị hao thận phủ; dùng đến thuốc này cũng năng bồi bổ chọn người tiên trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tề xương cốt, đi đứng có dấu không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần bủng rủng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bến bởi tích trệ nhiều, ăn uống không tiên, dùng đến thuốc này khai vị kiện tì châu thần an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngưng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đới hạ, bạch đới hạ, đường kinh trời sục không chừng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kém, hay dài đêm, xương cốt mỏi mệt, dùng đến thuốc này rất cổ tinh bồi thận, đầu già tuổi cao cũng mau có con trai là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vì nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho đặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dần suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng đặng, bệnh hoạn liên miên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mành mành, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con trai là một phương thuốc bổ huyết rất hay quý trong hoàn cầu.

Chư quý vị có mua hãy nài cho đặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con Bướm-Bướm» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Phòng kéo làm thứ giả mạo

Các pèrô: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÁ:

Mỗi hộp hai hoàn 1\$00

HIỆU MỚI

Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách

Trú—Cantho

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-bộ p thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùng Lục-châuQuần-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bản CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chư-tôn lập tức. Nói tóm lại đều là: chư-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán thì tôi cũng có hể mà gửi ngay cho chư-tôn đặng vậy.

Xin chư-tôn Quý-khách, lưỡng tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp nhau, đặng mau lần-bộ trong nẻo thương-trương, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU-TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiểu rộng nước kiền lên

k hông dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai rờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bạng đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn Thơm lập, gọi là “Vô văn, học hiệu” đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thầy giáo cần mẫn con nít học mau tân phát vô cùng.

Tiến học và an, ngủ phải đóng trước tin giả như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ).....4\$

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường12

Như ai dùng giấy Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô văn cũng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là.....15

Bữa 3 Juillet bài trường tới 6

Aout thì tựu còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bãi qua rằm tháng giêng thì tựu bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm đều gì, xin gửi thư cho Ông Vô-văn Thơm thì lập tức có thư trả lời.

HỒI DÒNG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon làm
kêu là **Rhum Stella**
làm ròng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái môi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.
des
SUCRES ET RHUMS
Cantho Cochinchine

Muốn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày vẽ tay đồng chương

*Let approval want publication
Cantho 1920
Librairie d'Asie*